

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מורנו ורבנו הגאון ר' עובדיה יוסף בן ג'ורג'יה

בס"ד גיליון: 1226

הדלקת הנר: 18:30 צאת השבת: 19:28 רבינו תם: 20:04 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ויהי איש (שמואל א' א').

אוצרות הפרשה

שבת ראש השנה

עשרת ימי תשובה: עצת היצר

בארה"ב גל הגניבות גאה והמשטרה הפעילה כוחות רבים על מנת לאתר את חברי הכנופיה. באחד הימים קיבל מפקד המשטרה הודעה בזה הלשון: "מחר בשעה שלוש, כשתעבור ברחוב פלוני, נגזול ממך את השעון הזהב היקר שברשותך, ראה הזהרת!!!"

המפקד הבין מיד, שהודעה מוזרה זו נשלחה אליו מאחת מכנופיות הגנבים, שאחריהן נערך מצוד. "כיצד עלי להגיב להודעה זו?" – שאל מפקד המשטרה את עצמו הוא חך בדעתו, חשב שוב ושוב, היסס והתלבט: האם לעבור באותו רחוב באותה שעה ולהפגין אומץ וכוח או שמא להתעלם מההודעה. לבסוף החליט החלטת נחושה: "אעבור מחר באותו רחוב, בדיוק בשעה שעליה הודיעו אנשי הכנופיה, ונראה אם יעזו לגעת בי ובשעוני לרעה."

ואכן למחרת בשעה שלוש, עבר המפקד במקום המיועד, והנה נפל לרגליו כר נוצות, שנשמט מידיו הרועדות של רוכל זקן ועלוב מראה, אשר צעד לידו במסכנות. הנוצות התעופפו מן הכר הפרוס ודבקו במדיו המגוהצים של מפקד המשטרה. והרוכל הזקן – חש עצמו אשם במאורע. כשמילות התנצלות על שפתיו הוא קרב אל השוטר, ובמאמץ עזר לו לנקות את בגדיו מן הנוצות. דקות אחדות חלפו עד שמדיו של השוטר הניחו את הדעת, פחות או יותר. ואז ביקש הרוכל את סליחתו בקול רועד, ושוב מילמל כמה דברי התנצלות ופנה להמשיך בדרכו.

גם השוטר המשיך בדרכו. אך מבט חטוף שנשלח אל פרק ידו הותירו מסומר במקומו: שעונו, שעון הזהב היקר שלו, נעלם ואיננו. לפני רגעים מספר פיאר את ידו, ועתה איננו... לא היה המפקד צריך להרבות במחשבות ובניחושים כדי לדעת שגונב השעון לא היה אחר מאשר "הרוכל הזקן והמסוכן". "הצגה נאה ערך לי פה הרוכל" – חשב המפקד במרירות – "ומתי גנב את שעוני? אכן, היה זה בזמן שהתנהג באדיבות למופת... הן התנצל, ועזר לי להתנקות מן הנוצות שדבקו בי, ובאותה עת ביצע בי את זממו וגנב את שעוני..."

מעשה זה בא ללמדנו, שעלינו להכיר היטב את טבעו וטיבו של "הגנב הערמומי", המתחפש למסכן או לאדיב. מסתתר הוא בין ידידים ורעים, האוהבים אותו "אהבת נפש", וכל חשקו וחפצו הוא לסייע לנו לקיים את התורה והמצוות. בכל פעם הוא מגיע ומשכנע עד כדי כך שאי אפשר לסרב. אין ספק, כי כוחו הגדול של היצר הרע הוא בידידותו הטובה עימנו ובטוב ליבו, ברחמנותו הרבה ובאדיבותו היתרה. הוא נחמד, נוח, נעים, סבלן והצעותיו הן כה מפתות שאין שום סיבה שאנו נסרב לבקשותיו. הרי לנו כמה מהצעותיו "ההגיוניות": לקרוא עלונים בשעת התפילה כדי להתמצא בפרשת השבוע. להשאיר את הטלפון הנייד בתפילה על רטט כי אולי מישוה צריך אותי באופן דחוף. לאכול סמוך לתפילה כי הרעב מציק ולא אוכל לכוון כראוי בתפילתי. בין מנחה לערבית לצאת מביהכ"נ ולשוחח עם חברים על עניינים דחופים. בחזרת הש"ץ ובפתיחת ההיכל לשוחח ולברר עניינים. להגיע לתפילה לקראת "ברוך שאמר". האם נלכדת ברשתו בחלק מהצעותיו המעניינות?

לדוגמא, נושא התפילה. מדי בוקר הוא מציע לנו לישון "עוד חמש דקות" כדי שנקום לעבודת הבורא רעננים ושלווים... ולבסוף התוצאה ש... נרדמנו לעוד חצי שעה והפסדנו תפילה במניין...

זה כוחו של היצר – להרדים אותנו, ורק כאשר אנו מתעוררים אנו מצטערים על שנכנענו לו. מתכסיו של היצר הוא לסמא את עיני האדם. שיטה זו של היצר הרע – אומר הגר"י ניימן זצ"ל בספרו "דרכי מוסר" – מקבילה לשיטת צידי עופות המניחים בתוך המצודה מאכל ציפורים. מגמתם ברורה – הרי הם אינם עושים זאת מתוך כוונה לדאוג להזנת העופות, אלא מפרישים מעט אוכל משלהם ועל ידי זה יוכלו להשיג רווח גדול יותר. אנו עדים היום למעטפות מפתות רבות הזורמות לתיבות הדואר שלנו ובהן מכתב בנוסח זהה פחות או יותר:

"שלום, מר...! רציתי לבשר לך כי זכית במתנה! כן! כל אשר עליך לעשות הוא להתקשר למספר הטלפון המופיע בתחתית הדף והמתנה בדרך אליך! על החתום, מנכ"ל חברת..."

הינך אף לחייג למספר הרשום כדי לקבל את המתנה, ואכן מעבר לקו עונה לך פקיד המאשר את דבר זכייתך ב"מתנה נפלאה ושימושית", ותוך כדי השיחה הוא מציע לך בדרך מיומנת להוסיף למשלוח המתנה כל מיני מוצרים ב"מבצעי ענק" ובתשלומים נוחים ועליך למהר להחליט כי המבצע מסתיים בעוד יומיים... תוך דקות הינך מגלה שרכשת כמות לא מובטלת של מוצרים "מוזלים" שמימך לא היית נזקק להם ורק לאחר מכן הינך מגלה שאם תחשב את סך כל קניה ה"מוזלת" תגלה שהשקעת סכום לא קטן בזכות המתנה ששווייה כמה שקלים בודדים... זהו כוחו של היצר! הבה נזכור שבימים אלו של עשרת ימי תשובה יודע גם היצר כי אנשים מקבלים עליהם כל מיני קבלות וחפצים לנצל ימים אלו כדי לשוב בתשובה על מנת לזכות ביום הדין. לצערנו, מתברר שהחוזר בתשובה הגדול ביותר, "בעל התשובה מספר אחד", הוא לא אחר מאשר... היצר הרע! הוא כל הזמן מפשפש במעשיו, מחפש היכן טעה, במה הוא יכול לשפר וכל זאת כדי שיוכל להחטיא את האדם. דרכו של היצר היא להביא את הפיתיון, כפי שהדייק יודע לעשות. הדג שמח וטוב לב שהנה זוכה לקבל את מזונו ללא עמל וטורח ופתאום הוא מגלה שהוא נלכד ברשת. כך דרכו של היצר – הוא מחפש עבור כל אחד ואחד את הפיתיון שילכדהו ברשתו ולאסוננו הוא עושה מלאכתו נאמנה... (אור דניאל).

"הם קנאוני בלא אל" [האזינו - לב, כא].

הם קנאוני בלא אל אמת, כי אין אלוה מבלעדי ה' ומושיע אין בלתו (רמב"ן).

עמידה בתחנת אוטובוס צדדית בשעת לילה מאוחרת וקרה, תוך המתנה ממושכת לאוטובוס המתעכב מלהגיע - אינה מן החוויות שניים להיזכר בהן, אולם מתברר כי לעתים יכולה המתנה זו להפוך לבלתי נשכחת ולשמש פתח לסיפור השגחה מפתיע, כפי שאירע במעשה המדהים שלפנינו.

משנעצרה המכונית הקטנה סמוך לתחנה החשוכה, אבן כבדה נגולה מלבו של הרב ש. מגיד שיעור באחת הישיבות החשובות בירושלים. לאחר כמחצית השעה של המתנה חסרת תוחלת, שמח הוא לראות יהודי חם ואדיב, המאיץ בו בחיך להיכנס לרכבו. "להיכן פניך מועדות?", התעניין הרב ש. והנהג החביב השיב בשאלה: "להיכן הרב צריך?". הרב ש. ציין את מחוז חפצו והנהג פסק מיד: "אסיע אותך לשם". הרב ש. ניסה למחות ולסרב, אולם הנהג התעקש: "עד שמזדמנת לי האפשרות לגמול חסד שכזה, אני שמח לעשות זאת עד הסוף!".

"כיוון שגמלת עמי חסד עצום, לכל הפחות הרשה לי 'שלם לך' בסיפור", ביקש הרב ש. מהנהג החביב, ופתח מיד בסיפור חסידי אותנטי (המופיע בספר 'הישמח ישראל מאלכסנדר'): "נוהג היה האדמו"ר הזקן רבי יחיאל מאלכסנדר זי"ע, לנסוע מדי שנה לכפר באלטה הסמוך לאלכסנדר, כדי לנפוש ולהתרענן מעמל עבודת קודשו. בנו הגדול רבי ירחמיאל ישראל יצחק, בעל 'ישמח ישראל', הצטרף אליו למסעותיו ושימשו בנאמנות.

באחת השנים, כאשר יצאו הרבי ובנו לשאוף אוויר צח בין עצי היער, נתקף לפתע הרבי בשיעול חריף. חיוורון עז התפשט על פניו, והוא התיישב בחוסר אונים על ספסל שניצב על אם הדרך. 'הישמח ישראל' הביט באביו בדאגה רבה. בריאותו של הרבי הייתה לקויה למדי בשנים האחרונות, וגם מבלי להבין יתר על המידה בענייני רפואה, ניכר היה מסבר פניו כי הוא שרוי בסכנת חיים ממשית. "חש אני כי קצי קרב", שח הרבי הזקן בחרדה. אולם אז הושיט לו בנו הגדול את ידו ואמר בביטחון: "ינוח נא אבא מעט על הספסל. אל נא ידאג ממצבו, בטוחני מעל לכל ספק כי במהרה ישוב לאיתנו כבתחילה!"

דברי הבן שנאמרו בביטחון רב הרגיעו מעט את רוחו של הרבי הישיש. שמורות עיניו נעצמו, והוא שקע בתנומה מרגיעה. בינתיים פסע 'הישמח ישראל' אל מעבה היער. שם, בין העצים העבותים החל לזעוק בתפילה לרפואת אביו: "ריבונו של עולם, אין מבלעדיך מי שיוכל להושיענו. חוס נא על אבי הצדיק שמוסר נפש לעובדך, ושלח דברך להושיענו..."

כמחצית השעה חלפה. הרבי התעורר מתנומתו, ולמרבה הנס רוחו שבה אליו. החיוניות חזרה להיראות על פניו, וכוחותיו שבו אליו אט אט. לאחר זמן מה, כשהרבי התאושש די צורכו, פנה לשוב לאכסניה. בדרכם שאל הרבי את בנו: "מהיכן שאבת את הביטחון הרב בדבריך? הן בהכירי אותך כי איש אמת אתה, בטוחני שלא אמרת את הדברים מן השפה ולחוץ, רק כדי להשיב את רוחי".

"לא על דעתי הבטחתי את הדברים", השיב 'הישמח ישראל' על אתר, "כי אם על דעת גדולים, הלא הוא רבנו ישראל מרוזין זי"ע, אשר דרש בעניין זה את ביאור הפסוקים בתהלים (י"ג): 'עד אנה תסתיר את פניך ממני - עד אנה אשית עצות בנפשי' - הסתרת פנים תיתכן רק כל זמן שהאדם בטוח כי יש ברשותו עצה ופתרון למצבו (רופאים, יועצים מומחים, עסקנים, חוסן כלכלי, כישרונות אישיים וכו'). ורק כשהוא חש חוסר אונים, והקריאה פורצת מפיו: 'הביטה ענני ה' אלקי, האירה עיני פן אישן המות', אזי זוכה הוא ל: 'ואני בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך אשירה לה' כי גמל עלי'.

כשהרהרתי בדברים, חשבתי כי אף אנו עומדים במצב המתואר בפסוק זה: הרי אנו נמצאים בדרך שוממה, ללא כל רופא וללא משמש שיוכל לסייע בעדנו. ברור היה לי כי בשעה זו אין לנו כל עצה ותבונה אלא לפנות לקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, ולזעוק ולהתחנן לפניו שיעלה ארוכה למכאובך, וכך אכן אירע", סיים 'הישמח ישראל' את דבריו.

הרב ש. סיים את הסיפור בדיוק כשהמכונית נכנסה לרחוב מגוריו. הוא מיהר להיפרד מהנהג בתודה ויירד מהרכב.

*

כשנה חלפה מאז אותו מקרה. הרב ש. הספיק לשכוח מהמאורע זה מכבר, והנה באחד הערבים, בעודו צועד על המדרכה בסמוך לאזור מגוריו, לפתע ניגש אליו יהודי לא מוכר ושאלו: "האם אתה הוא הרב שנסע אתי בעבר מתחנה פלונית לביתך, ובמהלך הנסיעה סיפר לי את הסיפור על 'הישמח ישראל'?"

הרב ש. הופתע לחלוטין מהשאלה הישירה. ארכו לו כמה שניות להיזכר ולהשיב בחיוב.

"שמע נא", המשיך איש שיחו בדבריו, "באותו ערב שנפגשנו, ציינתי עם זוגתי עשור לנישואינו. היה זה יום נישואיני עצוב וקודר בעבורנו, באשר לצערנו לא זכינו עד אז להיפקד בזרע של קיימא. ניסינו כבר את כל העצות והסגולות ודרשנו בגדולי הרופאים והמומחים, אך דבר לא הועיל לנו. ובדיוק באותו ערב קודר ועצוב פגשתי בך כמלאך מושיע. כמו נבואה משמים סיפרת לי את הסיפור המתאים ביותר לאותה שעה. סיפור שהסתיים בדברי קודשו הנפלאים של רבי ישראל מרוזין. בטח לא חשבת שהסיפור ישנה את חיינו, אולם בעבורנו היה הוא כמו ברק שהאיר לנו את העלטה והחשכה שבהן היינו שרויים.

בשובנו לביתנו גמלה בלבנו ההחלטה כי יותר לא נדרוש ברופאים, לא עוד נמתין בפתח בתיהם של עסקנים ומומחים... החלטנו לפנות אך ורק לבורא העולם מתוך אמונה שלמה והכרה כי מבלעדיו אין מי שיושיענו".

"לפני כחודש", סיים האיש את סיפורו כשקולו נשנק מבכי, "זכינו אני וזוגתי לחבוק בזרועותינו ילד יהודי טהור, בסייעתא דשמיא..." (ופריו מתוק).

שנה טובה ומבורכת!

כתיבה וחתומה טובה

שנת גאולה וישועה

שנת בריאות שמחה וששון ושלום

בברכה

מערכת "אוצרות חפרשה"

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מוניה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מוניה ז"ל, לע"נ ר' עזיזלה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ברוך בן כאדה ז"ל, לע"נ אורית מור בת תלעת ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ אלהם בת שהנו ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אהוד בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ רבי שלום מאיר בן מרדכי ז"ל, לע"נ לי כהן בן פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, ולע"נ כל נפטר עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com